

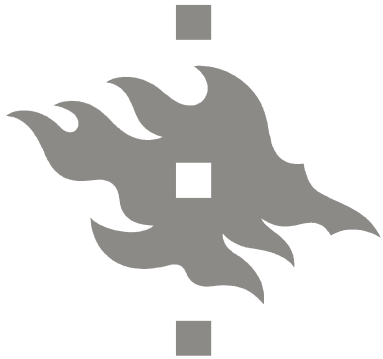

Paneelin 20 näkökulma

Sami Pihlström

Tutkijakollegium & teologinen tdk, Helsingin yliopisto

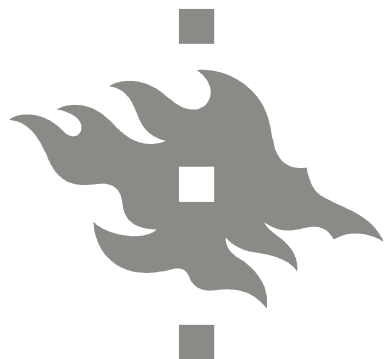
sami.pihlstrom@helsinki.fi

Taustaa

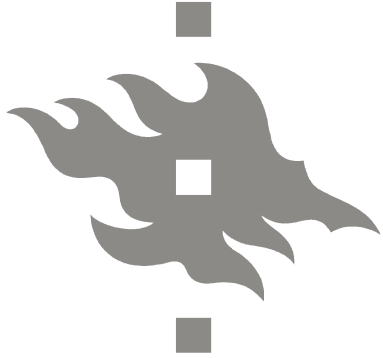
- **Paneeli 20: Filosofia ja teologia**
  - Edustettuina aloina filosofian ja teologian ”pääalojen” lisäksi mm. tieteen tutkimus, tieteen historia, uskontotiede.
  - Paneelien välinen rajanveto joskus hankalaa: esim. tieteenfilosofia vs. erityistieteiden metodologiat, tieteen historia vs. erityistieteiden historiat vs. yleinen aatehistoria.
  - Tarkastelen ihmistieteellistä julkaisemista yleensä, en ainoastaan paneelin 20 aloja.
- Humanistiset ja yhteiskuntatieteet JUFossa yhteensä: **13665** julkaisukanavaa (kaikki yhteensä 29320), näistä tasoilla 2-3 **1817** ja tasolla 3 **402**.

Julkaiseminen ihmistieteissä: muutamia erityispiirteitä

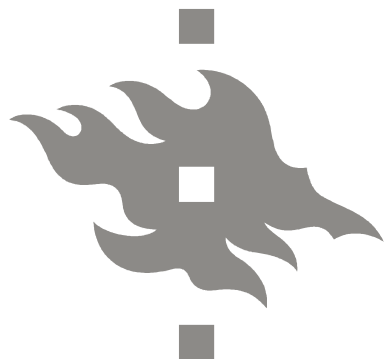
- **(1) Monografioiden merkitys**
  - On edelleen välttämätöntä julkaista monografia (tai useampia) tullakseen vakavasti otettavaksi tutkijaksi (ainakin monilla ihmistieteellisillä aloilla), useimmilla aloilla kansainvälinen monografia.
  - Siksi on tärkeää, että JUFO-luokituksissa taso 3 on nyt käytössä myös kirjakustantajilla: monografiat (ja kokoomateosartikkelit) voivat olla ”yhtä hyviä” kuin parhaissa eli tason 3 jurnaaleissa ilmestyvät artikkelit.

Julkaiseminen ihmistieteissä (jatkoa)

- **(2) Artikkelikokoelmien asema**
  - Huomattava osa ihmistieteellisestä tutkimuksesta ilmestyy akateemisten kustantajien julkaisemissa artikkelikokoelmissa.
    - Eri asia kuin conference proceedings, vaikka voivat osin perustua konferensseihin.
  - Nämä voivat olla yhtä arvostettuja tai arvostetumpia kuin (parhaatkin) aikakauslehdet.
  - ”Palkitaanko” kokoomateoksen toimittamisesta riittävästi? (Vs. monografian tai artikkelin tekijyys.)

Julkaiseminen ihmistieteissä (jatkoa)

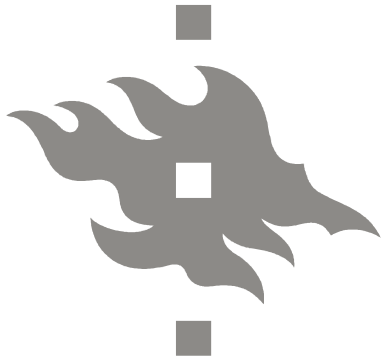
- **(3) Kotimaiset kielet (ym. ei-englanti)**
  - Monilla ihmistieteiden aloilla julkaistaan edelleen tärkeitäkin tutkimuksia suomeksi ja ruotsiksi sekä muilla kielillä kuin englanniksi.
  - Erikieliset julkaisukanavat on pyritty ottamaan huomioon luokituksissa: esim. tasolla 3 on etenkin teologian aloilla mm. saksankielisiä lehtiä, tasolla 3 myös johtavat saksan- ja ranskankieliset kustantajat.
  - Kompromissiratkaisuja kotimaisten kärkilehtien ja kustantajien osalta (jo edellisellä JUFO-kierroksella): tasolle 2.
    - Ehkä eräissä tapauksissa ongelmallisia kompromisseja?
    - Lienee (paljonkin?) ”parempia” tasolle 1 luokiteltuja julkaisukanavia kuin eräät (monet?) tasolle 2 luokitellut kotimaiset kanavat.

Julkaiseminen ihmistieteissä (jatkoa)

- **(4) Yksin vs. yhdessä?**
  - Yhteisartikkelit, erityisesti kv. yhteisartikkelit, tuovat vaikuttavuutta jne. (vrt. esim. Tieteen tila -raportti).
  - Ihmistieteellisilläkin aloilla yksinäisen tutkijan ihanteesta on osin luovuttu: tutkimusryhmät, huippuyksiköt jne.
  - Silti yksin julkaiseminen on edelleen ihmistieteellisen tutkimuksen paradigma: erityisesti perinteisillä humanistisilla aloilla on vaikea olla vakavasti otettava tutkija, jos suurin osa julkaisuista on yhteisjulkaisuja.
    - Tutkijan ”oma ääni”, oma kriittinen, rajattu, ainutkertainen näkökulma maailmaan.

Tilastotietoja (erityisesti julkaisukielistä)

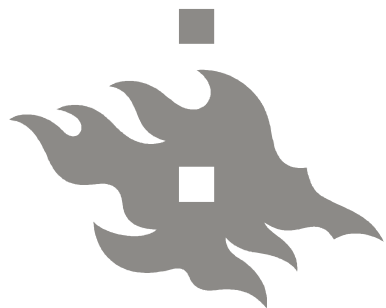
- Suomen- ja ruotsinkielisiä julkaisukanavia tasolla 2:
  - 2012-luokituksessa 3 kirjakustantajaa ja 25 julkaisusarjaa.
  - 2015-luokituksessa 3 kirjakustantajaa ja 22 julkaisusarjaa.
  - Toisella kierroksella laskettiin neljän julkaisusarjan luokitusta (2->1) ja nostettiin yhden julkaisusarjan luokitusta (1->2).
- Näissä ratkaisuissa on pyritty ihmistieteellisten paneelien puheenjohtajien konsensuspäätöksiin.

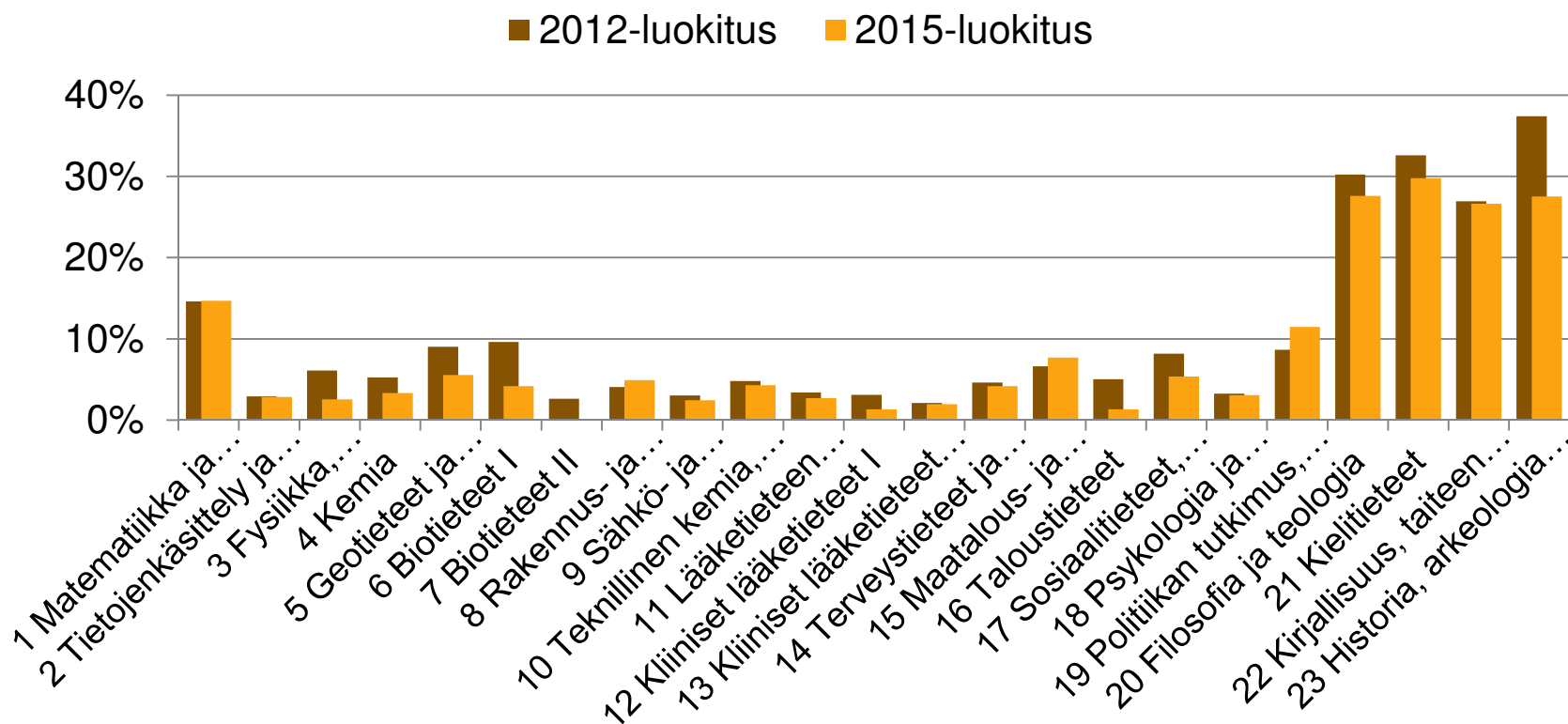
Tilastotietoja (jatkoa)

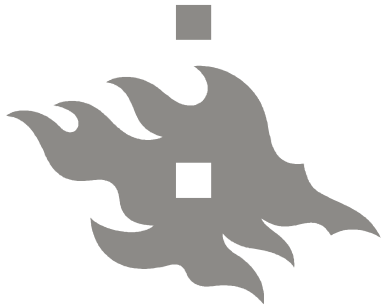
Lehdet ja sarjat tasolla 2	JUFO 2012	JUFO 2015
Tieto julkaisukielestä	4127 (100%)	2815 (100%)
Englanti	3598 (87,2%)	2466 (87,6%)
Monikielinen (englanti + muut)	334 (8,1%)	216 (7,7%)
Muut (ei englanti eikä monikielinen)	195 (4,7%)	133 (4,7%)

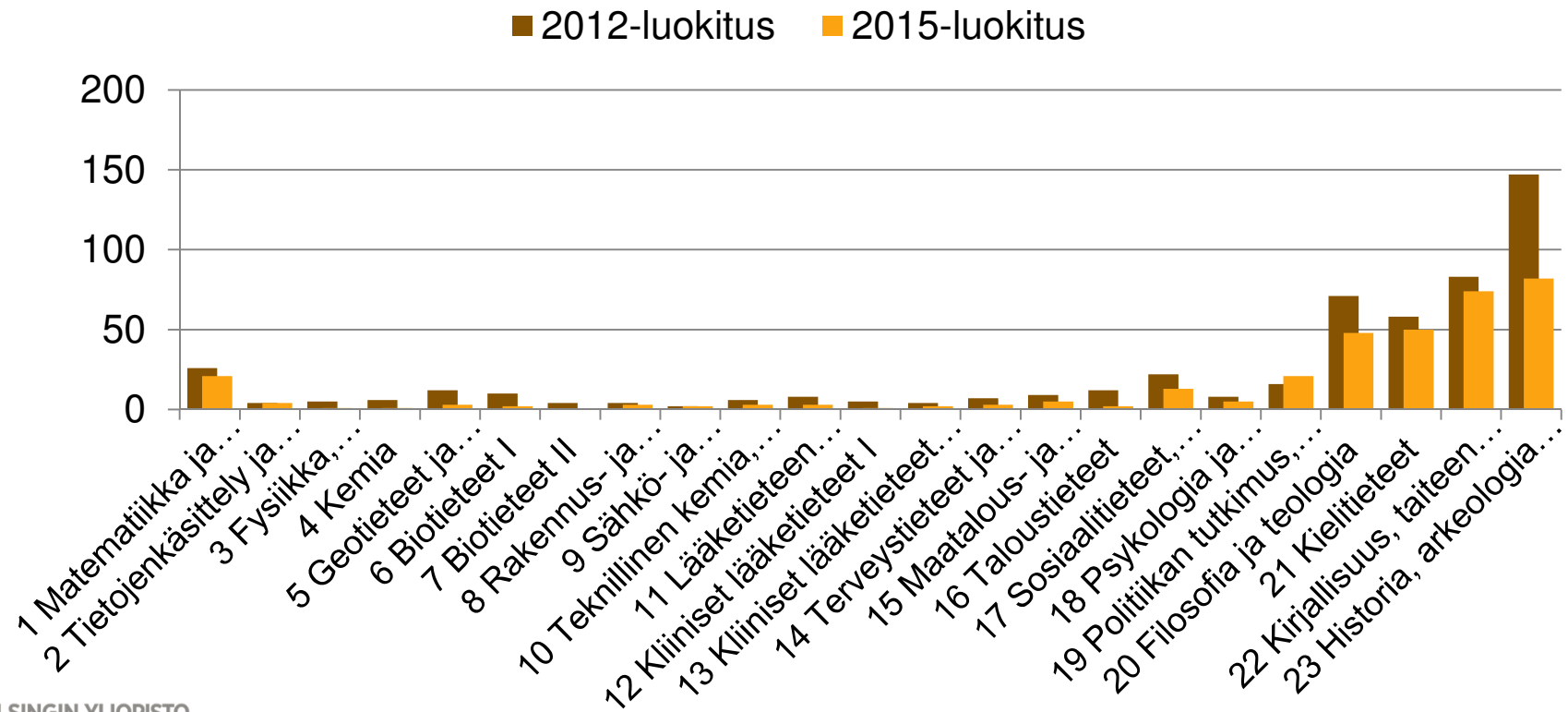

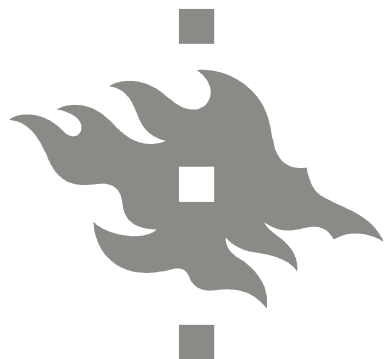
- Monikielisten ja muun kuin englanninkielisten osuus tason 2 ja 3 lehdistä ja sarjoista vuosien 2012 ja 2015 luokituksissa paneeleittain

- suomenkielisten ja muun kuin englanninkielisten lehtien ja sarjojen lukumäärä tasoilla 2 ja 3 vuosien 2012 ja 2015 luokituksissa paneeleittain

Paneelin ongelmia, keskustelukysymyksiä

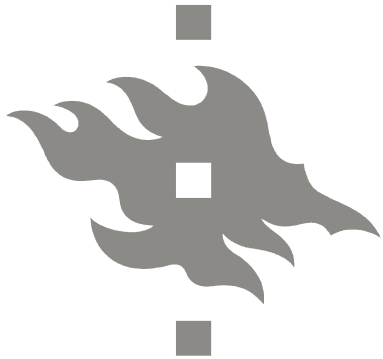
- **Kiintiöt:** osa keskeisistäkin lehdistä oli pakko pudottaa pois tasolta 3 -> kompromisseja tässäkin.
  - Siksi tasojen 2 ja 3 välinen rajanveto on väistämättä jossain määrin mielivaltainen (ehkä mielivaltaisempi kuin luonnontieteissä?).
  - Ihmistieteissä voidaan (ainakin useammin kuin luonnontieteissä) olla perustellusti eri mieltä siitä, mitkä julkaisukanavat ovat parhaita/tärkeimpiä.
  - Samoin kustantajien rajanvedossa vastaavaa mielivaltaisuutta, etenkin tasojen 2 ja 3 (mutta jossain määrin myös tasojen 1 ja 2) välillä.

Ongelmia, keskustelukysymyksiä (jatkoa)

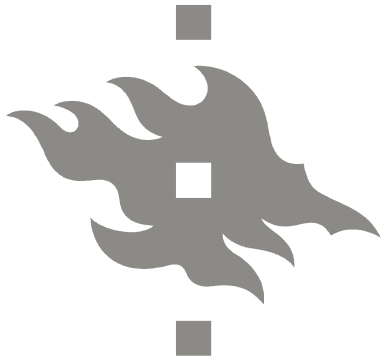
- Huoli JUFO-luokituksen käytöstä: **yksittäisen tutkijan** tilanne ja valinnat?
  - On kuviteltavissa – ja jo nähtävissä – että JUFO-luokituksia käytetään (”käyttöohjeiden” vastaisesti!) arvioimaan yksilöiden tieteellistä tuotantoa, esim. rekrytoinneissa.
  - Tämä on erittäin ongelmallista, koska (etenkin ihmistieteissä) tutkijalla voi olla hyviä syitä julkaista parhaitakin tutkimuksiaan tasolle 1 luokitelluissa julkaisukanavissa.
    - Tässä ei ole kyse kielestä vaan relevantista yleisöstä: tasolle 1 jää suuri määrä johonkin spesifiin alaan erikoistuneita lehtiä, kun tasoille 2 ja (varsinkin) 3 yltää lähinnä tieteenalojen yleisiä valtavirran lehtiä.
    - ”Mainstream”-ajattelun pönkittämisen vaara: kaikkein omaperäisimmät, alan tutkimusta uudelleen suuntaavat kontribuutiot eivät aina välttämättä ilmesty tasolla 3 (tai edes tasolla 2).

Keskustelun jatkoksi

- **Monografian asema akateemisessa julkaisutoiminnassa?**
- Helsingin yliopiston kirjasto ja tutkijakollegium järjestävät maaliskuussa 2015 Kaisa-kirjastossa monografian merkitykseen keskittyvän kirjanäyttelyn, aineistona tutkijakollegiumin tutkijoiden monografiatuotantoa vuosilta 2001-2015.
- Avajaisseminaari/-paneeli: ”The Monograph – an Old-Fashioned Publication Forum or an Ultimate Scholarly Achievement?”, Kaisa-talo, 7. krs, **ma 2.3.2015 klo 14-18.**

-
- Kiitos!